

Олександр Доценко,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри публічного управління
та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ
ORCID: 0000-0003-2074-5715

<https://doi.org/10.32782/2306-9082/2021-42-4>

УДК 342.951:343.9.02 (477)

Наукові підходи до визначення адміністративно-правового механізму забезпечення протидії організованих злочинності в Україні

Слід зазначити, що поняття, зміст і сутність «адміністративно-правового забезпечення», незважаючи на досить широке використання цього терміна в нормативно-правовій, науковій і практичній діяльності, в нормативно-правових актах не визначається. Серед науковців теж немає єдиної думки щодо цього поняття, а саме визначення запропонували тільки деякі вчені. Так, у словнику С.І. Ожегова «забезпечити» значить зробити цілком можливим, дійсним, реально виконаним; захистити, оборонити [1, с. 364].

В.Т. Бусел у своєму словнику поняття «забезпечення» визначає як дію від поняття «забезпечити» та/або «забезпечувати». Тому забезпечити та забезпечувати у науці зазвичай розуміють як: 1) постачати щось у достатній кількості, задовольняти кого-, що-небудь в якихось потребах. Надати кому-небудь достатні матеріальні засоби до існування; 2) створювати надійні умови для здійснення чого-

небудь; гарантувати щось; 3) захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки [2, с. 375].

Ю.Ф. Кравченко «забезпечення» розглядає як поняття, що включає три елементи сприяння реалізації прав і свобод людини завдяки позитивному впливу на формування їх загальносоціальних гарантій: охорону прав і свобод людини шляхом упровадження заходів зокрема юридичних для попередження профілактики порушень прав і свобод людини, захист прав і свобод людини, відновлення порушеного правового стану притягнення порушників до юридичної відповідальності [3, с. 130]. Автор виділяє забезпечення як правову категорію, котра покликана забезпечити права і свободи людини і громадянина, які своєю чергою впливають на формування свідомості суспільства.

С.Г. Стеценко «адміністративно-правове забезпечення» розглядає як сукупність правових засобів, за

допомогою яких здійснюється правове регулювання управлінських відносин у сфері адміністративного права [4, с. 62–67].

Практика розвитку протидії організований злочинності в Україні свідчить про недостатню розробленість окремих її аспектів, зокрема адміністративно-правового механізму протидії організований злочинності. Поняттю та сутності механізму протидії злочинності присвячена наукова стаття О. Литвинова, в якій автор зазначає, що механізм протидії злочинності для вітчизняної кримінології – досить нова категорія, яка донині детально науково не аналізувалася [5, с. 64]. Термін «механізм» щодо проблем забезпечення і вдосконалення певних видів діяльності трапляється в сучасній науковій літературі дедалі частіше. У цьому зв'язку механізм протидії злочинності, на думку автора, правомірно пов'язувати з поняттям відповідної діяльності, внаслідок чого ця суто теоретична категорія перетворюється на поняття, що має прикладне значення [5, с. 64].

Із державно-правових позицій вказана діяльність може розглядатися, по-перше, як юридична форма реалізації функцій держави, наприклад, забезпечення безпеки, по-друге, як специфічний спосіб здійснення державної влади: законодавчої, судової та виконавчої. У межах галузевих юридичних наук ця діяльність може розглядатися як одна з форм правозастосування, використовувана суб'єктами протидії злочинності. Під час дослідження організаційно-правових форм функціонування цих суб'єктів відповідна діяльність може розглядатися як системоутворююча ознака в процесі виділення їхньої системи (підсистеми). На думку автора, діяльність із протидії злочинності може розглядатися і як загальна матеріальна юридична гарантія реалізації публічних і приватних інтересів у цій сфері, і як проблемне

поле їх зіткнення, існування якого зумовлюється складністю і суперечливістю механізмів реалізації цієї діяльності в межах відомчого цілепокладання і галузевої компетенції [5, с. 64].

О. Литвинов звертає увагу на те, що з поняттям «механізм» пов'язана ціла епоха в розвитку радянської правової думки. У другій половині ХХ століття це поняття було покладене в основу багатьох спеціальних правових досліджень й отримало якнайширше застосування в науковій літературі. Нині у правознавстві цей термін уживається досить часто в різних значеннях та інтерпретаціях. Найбільший інтерес становлять дослідження механізму управління. Адже механізм протидії злочинності є одним із його різновидів. Деякі науковці розглядають механізм управління як сукупність засобів і методів, за допомогою яких свідомо змінюються умови розвитку конкретної системи органів і визначається порядок життєдіяльності всього суспільства та його складових ланок. Методи та засоби, безумовно, також характеризують механізм, однак, на переконання автора, не вичерпують його змісту, а є похідними від процесу. Адже в це поняття зазвичай вкладається не тільки стадійність діяльності, а й те, як вона має здійснюватися. Тому, визначаючи категорію «механізм», не потрібно обмежуватися тільки переліченими компонентами, яку б важливу роль вони не відігравали [6, с. 46].

Варто зазначити, що науковці, маючи іноді розбіжності в поглядах на зміст і сутність «механізму», однак, згодні в тому, що його необхідно розглядати як сукупність взаємозалежних елементів. Основний акцент під час виділення елементів механізму ставиться на суб'єктах управління та нормативно-правовому забезпеченні.

Розглядаючи співвідношення понять «механізм управління» і «механізм протидії злочинності», О. Литвинов зауважує, що ці поняття

співвідносяться як «загальне» і «специфічне» в діалектиці. Друге є різновидом першого, але не складником і не елементом. Його характеристика не вичерпується системними зв'язками з вихідною правовою матерією [5, с. 65].

Погоджуємось із думкою, що поняття «механізм» може бути використане в цьому випадку для характеристики функціонування певної системи, в якій відображається специфічна діяльність як системного цілого. У ньому фіксуються найбільш загальні та істотні риси, зв'язки між потребами та конкретними видами діяльності з їх задоволення, тобто досягнення певного результату від такого виду діяльності. Тому, незалежно від усіх інших аспектів і нюансів, саме відношення до механізму протидії злочинності має зумовлювати його розуміння як цілісного системного функціонуючого утворення [6, с. 47].

Стосовно дослідження сутності «адміністративно-правового механізму протидії організованих злочинності» можна послатися на думку Ю.М. Тодики, який зазначає, що використання в юридичній літературі категорії «механізм» пов'язано з усвідомленням того, що мало мати матеріальні норми, розвинену систему законодавства, потрібні чіткі механізми їх втілення в життя [7, с. 337], що повною мірою стосується і протидії організованих злочинності.

В.Д. Гвоздецький, досліджуючи адміністративно-правові та організаційні засади запобігання і протидії корупції, зазначає, що адміністративно-правовий механізм протидії корупції – це сукупність взаємопов'язаних елементів – управлінських, правових, контрольних, виховних, культурних та інших, які утворюють його структуру і спрямовані на досягнення основної мети його функціонування – сповільнення темпів зростання корупції, зменшення її обсягів, виявлення та припинення її проявів, поновлення законних

прав та інтересів фізичних і юридичних осіб, усунення негативних наслідків корупційних правопорушень [8, с. 372].

Загалом термін «механізм» розуміється переважно як спосіб функціонування, система засобів впливу [9, с. 383]. Доречно в цьому контексті погодитися з тим, що всі правові механізми тісно переплітаються, взаємопов'язані, а в деяких випадках поглинаються один одним.

У словнику-довіднику за редакцією В. Князева та В. Бакуменка «механізми державного управління» визначаються як практичні заходи, засоби, важелі та стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей [10, с. 116].

Важливою складовою частиною адміністративно-правового механізму протидії організованих злочинності є правове регулювання, тобто здійснення правового впливу, що виражає дієву сторону процесу переведення нормативності права у впорядкованість суспільних відносин. Адже найголовніші сфери суспільного життя регулюються винятково законами.

Тому, на нашу думку, з метою успішної протидії організованих злочинності потрібно здійснити комплекс заходів організаційного, правового, економічного, політичного, культурологічного характеру. Проте серед названих заходів особливе місце посідають правові заходи, що створюють юридичну основу для різних напрямів протидії організованих злочинності [6, с. 49].

Адміністративно-правовий механізм протидії організованих злочинності здійснюється шляхом нормативно-правового визначення конституційних та інших законодавчих засад цієї діяльності, її стратегії, основних напрямів, завдань і мети, забезпечення реальної координації зусиль усіх державних структур, а також відповідних громадських

формувань та органів місцевого самоврядування, які мають свою компетенцію в питаннях підтримки правопорядку на території обслуговування.

На думку С.С. Алексеєва, механізм правового регулювання визначається як взята в єдності система правових засобів, за допомогою якої забезпечується результативний правовий вплив на суспільні відносини. До того ж автор вважає, що, по-перше, поняття «механізм правового регулювання» – це категорія, яка має охопити всі правові засоби. По-друге, «механізм правового регулювання» не тільки «збирає» їх, а й «розставляє по своїх місцях», внаслідок чого «виявляються не розрізнені явища (норми, тлумачення, юридична техніка тощо), а цілісний механізм, кожна частина якого, що взаємодіє з іншими, виконує свої специфічні функції». По-третє, «механізм правового регулювання» передбачає і характеристику стадій правового впливу, чи правового регулювання [11, с. 78].

До елементів механізму правового регулювання С.С. Алексеєв зараховує: 1) юридичні норми; 2) правовідносини; 3) акти реалізації суб'єктивних юридичних прав і обов'язків. Така побудова механізму правового регулювання має універсальний характер: вона характерна для права «взагалі», для правових систем усіх юридичних типів. До процесу правового регулювання на третій його стадії (а в деяких випадках і під час виникнення правовідносин) може приєднуватися і особлива складова частина – індивідуальні приписи або акти застосування права [12, с. 319–320].

Водночас слід зазначити, що серед правознавців немає єдиної думки щодо розуміння елементів механізму правового регулювання, проте всі визнають, що його основні та обов'язкові елементи – це норма права, правовідносини, акти реалізації прав і обов'язків, а факультативний елемент – акти застосування права.

Ю. Тихомиров механізм соціального управління характеризує як спосіб організації та функціонування управління, що виражається у висуванні обґрунтованих цілей, створенні та розвитку керуючої системи, покликаної здійснювати в управлінському процесі досягнення цілей. У широкому розумінні механізм управління становить собою процес погодженого впливу суб'єктів управління на явища навколишньої соціальної дійсності. Він є своєрідним зовнішнім і до того ж досить динамічним виявом управління, яке без нього перебуває в сталості.

Механізм управління, на думку автора, складається з таких окремих елементів:

1) із системи управління, яка характеризує, з одного боку, складний суб'єкт управління та організацію взаємодії більш простих суб'єктів, а з іншого – зі сполучення демократії та управління, що виражається в характері та формах участі працюючих у здійсненні функцій управління;

2) із соціальних і, особливо правових норм, за допомогою яких забезпечуються змістовність впливу та зв'язку в управлінні;

3) зі способів визначення мети на основі пізнання керованих процесів;

4) з управлінського процесу як циклу, де етапи змінюють послідовно один одного, дій керуючої системи для досягнення поставленої мети, що завершується оцінкою ефективності управлінського впливу [13].

Є. Кубко, характеризуючи механізм адміністративно-правового регулювання, зазначає, що він охоплює значну частину соціальних відносин, які мають за своєю природою ознаки публічності. Проте такий механізм відрізняється від інших механізмів, наприклад, конституційного регулювання, кримінально-правового регулювання тощо. Далі він зазначає, що механізм адміністративно-правового регулювання відображає реальність і

має багаторівневу структуру. Причому ці рівні мають ієрархічне підпорядкування з позиції обсягу тих явищ, які вони репрезентують. Йдеться про те, що в найзагальнішому вимірі механізм адміністративно-правового регулювання має розглядатися насамперед у всій системі соціальних відносин, що складаються внаслідок публічної діяльності держави. На нижчому рівні механізм адміністративно-правового регулювання має розглядатися в контексті загального механізму державного управління на рівні механізму функціонування виконавчої влади. І, зрештою, механізм адміністративно-правового регулювання має бути розглянутий на рівні і в системі галузі адміністративного права, системі галузевих правовідносин [14, с. 102–103].

Важливе значення для дослідження адміністративно-правового механізму протидії організованій злочинності має реалізація правових норм, яка відбувається у таких формах, як зобов'язуючі приписи, дотримання заборон, виконання обов'язків, використання прав і свобод та правозастосування. Остання відрізняється своїми цілями та характером діяльності і виступає важливою юридичною гарантією законного, обґрунтованого та справедливого здійснення права, через яку зорганізується державне управління в соціальному середовищі. У літературі найчастіше воно поділяється на дві форми застосування права: оперативно-виконавчу та правоохоронну [15, с. 455].

Переконані, що «адміністративно-правовий механізм протидії організованій злочинності» повинен мати певну структурованість, адже кожен соціальний механізм має певну структуру, що складається із сукупності елементів, які взаємозумовлені та взаємозалежні.

Таким чином, можна сказати, що ефективність протидії організованій злочинності знаходить практичне

втілення саме через функціонування адміністративно-правового механізму такої діяльності (комплексного підходу). Відповідно, адміністративно-правовий механізм забезпечення протидії організованій злочинності містить: систему суб'єктів; адміністративно-правові норми, які регламентують правила поведінки та специфіку реалізації суб'єктами своїх повноважень; правові принципи та правові гарантії такої діяльності; адміністративно-правові форми та методи реалізації функцій держави в цій сфері; правозастосовну діяльність та ін.

В адміністративно-правовому механізмі забезпечення протидії організованій злочинності слід виділити саме адміністративно-правовий компонент. По-перше, саме завдяки адміністративно-правовій складовій частині механізму правового регулювання здійснюється правовий вплив держави на відносини, що виникають у процесі реалізації публічного адміністрування в протидії організованій злочинності. По-друге, адміністративно-правовий механізм зумовлює регулювання суспільних відносин з участю норм адміністративного права, які містяться в законодавчих та підзаконних нормативно-правових актах щодо державної політики, суспільних відносин, суб'єктів протидії, їх мети, завдань, форм, методів, компетенції, повноважень, організаційних, кадрових та інших складових частин із протидії організованій злочинності. Таким чином, утворюються адміністративні правовідносини, які в механізмі правового забезпечення є засобом «переведення» загальних розпоряджень юридичних норм у площину суб'єктивних прав і обов'язків для учасників цих відносин. Вирішальною особливістю таких відносин є те, що однією зі сторін завжди є носій юридично-владних повноважень щодо інших суб'єктів. Визначаючи у структурі публічного права адміністративне право як одну

з головних галузей права регулятивного, вчені виокремлюють його імперативний характер впливу (за допомогою приписів) на суспільні відносини за участі держави, а також між суб'єктами, що є фігурантами держави, або знаходяться у взаєминах влади та підпорядкування [16, с. 10].

В адміністративно-правовій науці за виконуваними функціями виділяють регулятивні та правоохоронні адміністративно-правові відносини [17, с. 182]. Адміністративно-правові відносини пов'язані з реалізацією, умовно кажучи, «позитивної» функції адміністративного права у зазначеній сфері. У межах адміністративно-правового механізму забезпечення протидії організованій злочинності до таких відносин належить: визначення правового статусу, компетенції і повноважень учасників протидії організованій злочинності; визначення правовідносин між учасниками протидії організованій злочинності; збирання, аналіз, узагальнення та нагромадження інформації, що становить інтерес для протидії організованій злочинності; організація та порядок ведення статистичних, аналітичних та інших обліків із протидії організованій злочинності; вимоги до підготовки кадрів для органів, підрозділів (їх посадових осіб), які здійснюють протидію організованій злочинності; організація роботи апарату управління суб'єктів протидії організованій злочинності; управління нижчими стоячими органами, підрозділами, організація взаємодії між ними та навколишнім середовищем; організація роботи зі зверненнями фізичних та юридичних осіб про організовану злочинність та вчинені ними злочини; діловодство; організація системного наукового та експериментального забезпечення протидії організованій

злочинності; організація фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності суб'єктів протидії організованій злочинності та ін.

Таким чином, розглядаючи структуру адміністративно-правового механізму протидії організованій злочинності, до його основних складових елементів можна зарахувати: правовідносини у сфері протидії організованій злочинності як різновид суспільних відносин, що регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх із відповідними суб'єктами протидії; норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності; нормативно-правові акти, які регламентують різноманітні сторони протидії організованій злочинності та формують сам механізм; державні органи, що покликані регулювати протидію організованій злочинності, створення належних умов для реалізації заходів протидії організованій злочинності; юридична відповідальність як складник державного примусу, що застосовується до членів організованих злочинних груп, та ін.

Підсумовуючи викладене, можна сказати, що *адміністративно-правовий механізм протидії організованій злочинності* розуміємо як вироблення й реалізацію системи різноманітних заходів: правових, адміністративно-інституційних (управлінських), економічних, кадрових, виховних, технічних, технологічних та інших комплексних заходів, які здійснюються органами державної влади, спеціальними суб'єктами протидії організованій злочинності, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами з протидії організованій злочинності.

Список використаних джерел

1. Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка: 80 000 слов и фразеологических выражений. 4-е изд., дополненное. Москва : Азбуковник, 1999. 944 с.
2. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ, Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
3. Кравченко Ю.Ф. Свобода як принцип демократичної правової держави : монографія. Харків : Вид-во Нац. унів-ту. внутр. справ, 2013. 405 с
4. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2008. 624 с.
5. Литвинов О. Поняття та сутність механізму протидії злочинності. *Вісник Академії прокуратури України*. 2007. № 3. С. 63–66.
6. Доценко О.С. Протидія організованим злочинності в Україні: адміністративно-правовий механізм : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2020. 460 с.
7. Тодька Ю.Н. Конституция Украины – Основной Закон государства и общества : учеб. пособ. Харків : Факт, 2001. 382 с.
8. Гвоздецький В.Д. Адміністративно-правові та організаційні засади запобігання і протидії корупції в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Державний науково-дослідний інститут МВС України. Київ, 2015. 608 с.
9. Комаров С.А. Общая теория государства и права : учебник [4-е изд., перер. и доп.]. Москва : Юрайт, 1998. 416 с.
10. Державне управління: словник-довідник / за заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 228 с.
11. Алексеев С.С. Проблемы теории права: основные вопросы общей теории социалистического права: курс лекций: в 2 т. Свердловск : Изд-во Свердл. юрид. ин-та, 1972. Т. 1. 396 с.
12. Алексеев С.С. Восхождение к праву. Поиски и решения. Москва : Изд-во НОРМА, 2001. 752 с.
13. Тихомиров Ю.А. Курс административного права и процесса. Москва : Юринформцентр, 1998. 740 с
14. Кубко Є.Б. Сучасний механізм адміністративно-правового регулювання: методологія вдосконалення. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених*. 2005. Спец. вип.: у 2 ч. ч. 1. С. 100–107.
15. Теория государства и права: курс лекций. 2-е изд. перераб. и доп. / под ред. Н.И. Матузова, А.В. Малько. Москва : Юристъ, 2001. 776 с.
16. Харитонов О.І., Харитонов Є.О. Дихотомія «публічне право – приватне право» та деякі питання визначення структури національного права. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3(15). С. 6–11.
17. Адміністративне право України. Академічний курс. Загальна частина: підручник: у 2 т. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). Київ : Вид-во «Юридична думка», 2004. Т. 1. 584 с.

Доценко О. С. Наукові підходи до визначення адміністративно-правового механізму забезпечення протидії організованим злочинності в Україні

У статті розкрито зміст «адміністративно-правового забезпечення» та зазначено, що серед науковців відсутня однаковість щодо його тлумачення. Автором сформульоване наукове визначення «адміністративно-правового механізму забезпечення протидії організованим злочинності» як вироблення й реалізацію системи різноманітних заходів: правових, адміністративно-інституційних (управлінських), економічних, кадрових, виховних, технічних, технологічних та інших комплексних заходів, які здійснюються органами державної влади, спеціальними суб'єктами протидії організованим злочинності, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами з протидії організованим злочинності. Автором розкрито що адміністративно-правовий

механізм протидії організованій злочинності розуміється як вироблення та реалізацію системи різноманітних заходів: правових, адміністративно-інституційних (управлінських), економічних, кадрових, виховних, технічних, технологічних та інших комплексних заходів, які здійснюються органами державної влади, спеціальними суб'єктами протидії організованій злочинності, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами з протидії організованій злочинності.

Автор переконаний, що «адміністративно-правовий механізм протидії організованій злочинності» повинен мати певну структурованість, адже кожен соціальний механізм має певну структуру, що складається із сукупності елементів, які взаємозумовлені та взаємозалежні. Автор зазначає, що ефективність протидії організованій злочинності знаходить своє практичне втілення саме через функціонування адміністративно-правового механізму такої діяльності (комплексного підходу). Відповідно, адміністративно-правовий механізм забезпечення протидії організованій злочинності містить систему суб'єктів, адміністративно-правові норми, які регламентують правила поведінки та специфіку реалізації суб'єктами своїх повноважень, правові принципи та правові гарантії такої діяльності, адміністративно-правові форми та методи реалізації функцій держави у цій сфері, правозастосовну діяльність та ін.

Автор, розглядаючи структурованість адміністративно-правового механізму протидії організованій злочинності, до його основних складових елементів зараховує: правовідносини у сфері протидії організованій злочинності як різновид суспільних відносин, що регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх із відповідними суб'єктами протидії; норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності; нормативно-правові акти, які регламентують різноманітні сторони протидії організованій злочинності та формують сам механізм; державні органи, що покликані регулювати протидію організованій злочинності, створення належних умов для реалізації заходів протидії організованій злочинності; юридична відповідальність як складник державного примусу, що застосовується до членів організованих злочинних груп, та ін.

Ключові слова: організована злочинність, протидія, механізм, адміністративно-правове забезпечення, адміністративно-правовий механізм.

Доценко А. С. Научные подходы к определению административно-правового механизма обеспечения противодействия организованной преступности в Украине

В статье раскрыто содержание «административно-правового обеспечения» и указано, что среди ученых отсутствует единодушное относительно его толкования. Автором сформулировано научное определение «административно-правового механизма обеспечения противодействия организованной преступности» как выработка и реализация системы различных мероприятий: правовых, административно-институциональных (управленческих), экономических, кадровых, воспитательных, технических, технологических и других комплексных мероприятий, осуществляемых органами государственной власти, специальными субъектами противодействия организованной преступности, другими государственными органами, органами местного самоуправления и другими субъектами по противодействию организованной преступности. Автором раскрыт административно-правовой механизм противодействия организованной преступности, что понимается как выработка и реализация системы различных мероприятий: правовых, административно-институциональных (управленческих), экономических, кадровых, воспитательных, технических, технологических и других комплексных мероприятий, осуществляемых органами государственной власти, специальными субъектами противодействия организованной преступности, другими государственными органами, органами местного самоуправления и другими субъектами по противодействию организованной преступности.

Автор убежден, что «административно-правовой механизм противодействия организованной преступности» должен иметь определенную структурированность, ведь

каждый социальный механизм имеет определенную структуру, состоящую из совокупности элементов, которые взаимообусловлены и взаимосвязаны. Автор отмечает, что эффективность противодействия организованной преступности находит свое практическое воплощение именно из-за функционирования административно-правового механизма такой деятельности (комплексного подхода). Соответственно, административно-правовой механизм обеспечения противодействия организованной преступности содержит систему субъектов, административно-правовые нормы, регламентирующие правила поведения и специфику реализации субъектами своих полномочий, правовые принципы и правовые гарантии такой деятельности, административно-правовые формы и методы реализации функций государства в этой сфере, правоприменительную деятельность и др.

Автор, рассматривая структурированность административно-правового механизма противодействия организованной преступности, в его основных составляющих элементов относит: правоотношения в сфере противодействия организованной преступности как разновидность общественных отношений, которые регламентируются правовыми нормами и обеспечивают взаимодействие последних с соответствующими субъектами противодействия; нормы права, определяющие права и обязанности субъектов административно-правового обеспечения противодействия организованной преступности; нормативно-правовые акты, регламентирующие различные стороны противодействия организованной преступности и формируют сам механизм; государственные органы, призванные регулировать противодействие организованной преступности, создание условий для реализации мер противодействия организованной преступности; юридическая ответственность как составляющая государственного принуждения, применяемая к членам организованных преступных групп и др.

Ключевые слова: организованная преступность, противодействие, механизм, административно-правовое обеспечение, административно-правовой механизм.

Dotsenko O. Scientific approaches to determining the administrative and legal mechanism for combating organized crime in Ukraine

The article reveals the content of “administrative and legal support” and states that there is no unanimity among scholars on its interpretation. The author formulates the scientific definition of “administrative and legal mechanism for combating organized crime” as the development and implementation of a system of various measures: legal, administrative (managerial), economic, personnel, educational, technical, technological and other comprehensive measures taken by public authorities, special subjects of counteraction to organized crime, other state bodies, bodies of local self-government and other subjects on counteraction to organized crime. The author reveals that the administrative and legal mechanism for combating organized crime is understood as the development and implementation of a system of various measures: legal, administrative (managerial), economic, personnel, educational, technical, technological and other comprehensive measures carried out by public authorities, special subjects of counteraction to organized crime, other state bodies, local self-government bodies and other subjects on counteraction to organized crime.

The author is convinced that the “administrative and legal mechanism for combating organized crime” must have a certain structure, because each social mechanism has a certain structure, consisting of a set of elements that are interdependent and interdependent. The author notes that the effectiveness of combating organized crime finds its practical embodiment precisely through the functioning of the administrative and legal mechanism of such activities (integrated approach). Accordingly, the administrative and legal mechanism for combating organized crime includes: a system of subjects; administrative and legal norms that regulate the rules of conduct and the specifics of the exercise of their powers by the subjects; legal principles and legal guarantees of such activity; administrative and legal forms and methods of realization of the functions of the state in this sphere; law enforcement activities, etc.

The author, considering the structure of the administrative and legal mechanism for combating organized crime, its main components include: legal relations in the field of combating

organized crime as a kind of social relations governed by law and ensure the interaction of the latter with the relevant actors; rules of law that define the rights and responsibilities of the subjects of administrative and legal support to combat organized crime; regulations that regulate various aspects of combating organized crime and form the mechanism itself; state bodies called to regulate the fight against organized crime, the creation of appropriate conditions for the implementation of measures to combat organized crime; legal liability as a component of state coercion applied to members of organized criminal groups, etc.

Key words: organized crime, counteraction, mechanism, administrative and legal support, administrative and legal mechanism.